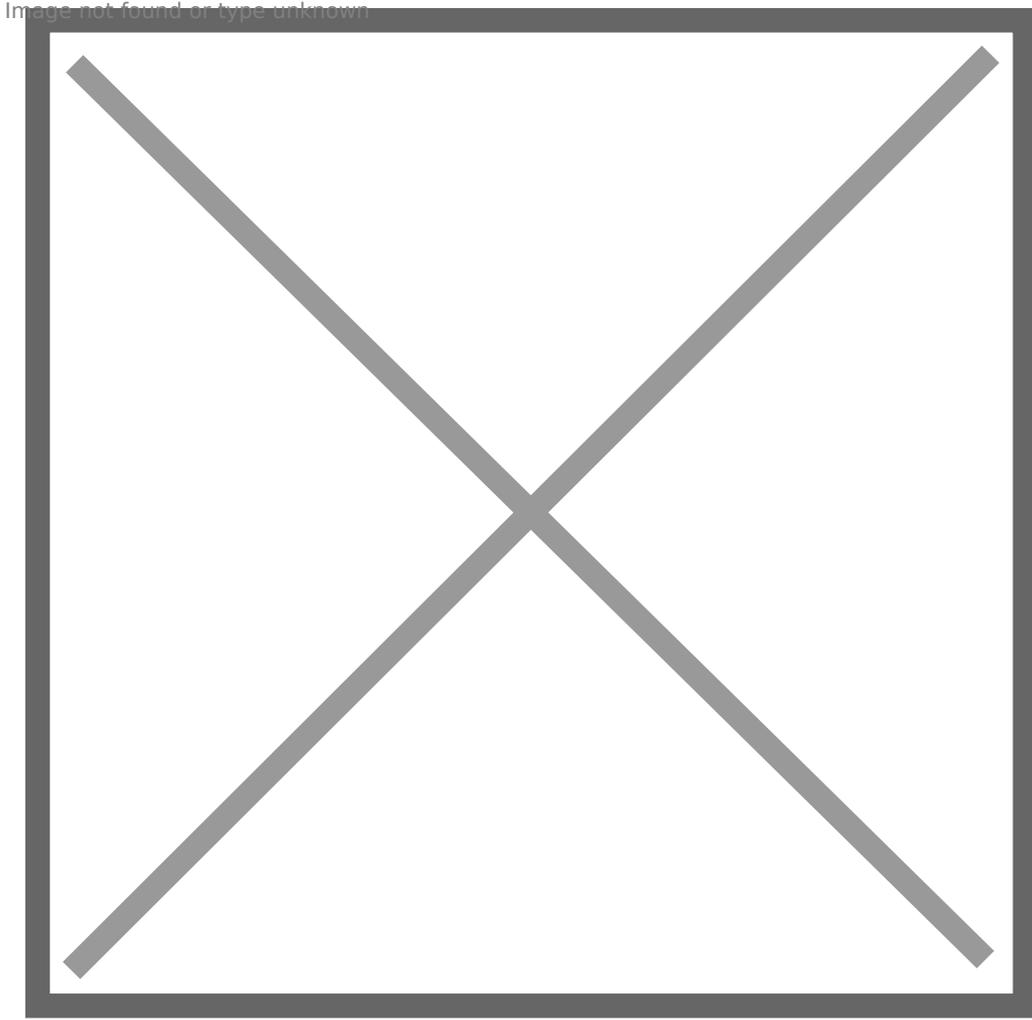

«Жаноза»нинг луғатдаги маъноси | Фикҳ дарслари (262-дарс)

19:00 / 28.12.2023 2905

يَا لَيْلٍ هَجَّوِي نَأْرَضَتْ حُمْلٌ لَّ نُس
، هِنِي مِي يَلَعِ عِلْبِقُلَا
نُقَلُّيْ وَءَاقُلْتُ سَأَلَا رِي تَخَاو
دَشْتُ تَامَ إِذِإْفَ ، دَاهُشَلَا

هُنَّيْعُ ضَمُّعَتَو ، هَائِيْحَل
أَزْتَو هُنْفَكَو هَتْخَت رَمَجِيَو
ةَضَمُّضَمِ أَلْب دَّرَجِيَو لَسَّغِيَو
رُفُظِمْلَقِ أَلَو ، قِأَشْنَنْتَسْأَو
لَعُجِيَو رُغَشَحِي رَسَاتِ أَلَو
، هِتَيِحَلَو هِسْأَرِ يَلَعُ طُونَخَلَا
، هِدِجْأَسَمِ يَلَعُ رُفْأَكُلْأَو

رَأَزَا ، هَلِ نَفَكُلْأُ هُنُّسَو
، هَفْأَفِلَو صِيْمَقَو
دَاذُرِيَو ، هَمَّأَمْعَلَا نَسْخُتَسْأَو
أَهَبُ طَبْرُتْ ، هَقْرُخَو رَامْخِ أَهَلِ
هَلْ هِتَيِأَفِكْوَ ، أَهَيِيْ دَتْ قَوْفِ
أَهَلْ دَاذُرِيَو ، هَفْأَفِلَو رَأَزَا

فِي خَنْ نِ دَقْعِي وَرَامْ خُلَا
هُرَاشْتْنَا

يَهَوِي أَفِكْ ضَرْفْ هَتْ آلَ صَو
مُتْ ، يَنْتِي وَ هَلْ لَأَرْبَكِي نَأ
يَبْنَلَا يَلَعْ يَلْ صِي وَ رَّبَكِي
مُتْ ، وَعَدِي وَ رَّبَكِي مُتْ ،
عَفْرِي آلَو مَلْ سِي وَ رَّبَكِي
رِي بَكْتَلَا يِفْ آلَا دِي لَأ
ءَاذِحْ بُمَامْ إِلَا مُوقِي وَ لَوَّالَا
رِدْصَلَا

نَأ طَلْ سَلَا ةَمَامْ إِبَابْ قَحْ آلَاو
يَخْلَا مَامْ إِمُتْ ، يَضْ أَقْلَا مُتْ
يِفْ أَمَكْ ، يِلَوْلَا مُتْ

أَهْبُ نَذِإِلْ أٌح صَيَوِ تَابَصَعُ لَأ
دِيْعِي مُهْرِيغِ يَلَصُ نِإِفْ
يَلَصِي آلَوِ ، ءَأَشُ نِإِي لَوْلَا
هَدَعَبُ هُرِيغِ

نَفْدَفِ هِيَلَعِ لَصِي مَلُ نَمَوِ
هُخَسَفَاتِ نَظِي مَلِ أَمِ يَلُصِ
يَفُتْ هِرُكُ وِ . أَبِكْ أَرْجُتْ مَلَوِ
تِي مَلِ أَعِضُ وِ وِلَوِ ، دِجَسَمِ
خِي أَشِ مَلِ أَفَلَتْ خِ أُهُجْرَاخِ

ةَزَانِجِ لِمَحِ يَفُ نَسَوِ
أَهْمُ دَقُمِ عَضَاتِ نَأَوِ ، ءَعَبْرَأُ
يَلَعِ أُهُخُومُ مُتْ ، نَمِي أَلِ
يَلَعِ أَدَكُ مُتْ ، لِكِنِي مِي

أَلْبَاهِبَ نَوْعِ رُسُيَ وَكَرَاسِي
بَحَا أَهْلَ خُيُشَمَلِ أَوْ بَبَخ
أَهْضَوْ لَبَقُ سُولُ جَلَا هِرْكَو

هَيْفَ لَخُدِّي وَرُبَقْلَا دَخْلِي وَ
لُوقِي وَهَلْبِقْلَا يَلِي أُم
يَلَعَوِ هَلَلَا مَسَابُ هُضَا
يَلَا هَجُوي وَهَلَلَا لُوسَرِ هَلْم
هَدُقُعْلَا لَخُتَ وَهَلْبِقْلَا
بَصَقْلَا وَنَبْلَلَا يَّوَسُي وَ
هَزْبَقِ أَلْ هَزْبَقِ يَّجَسُي وَ
لَاهُي وَبَشَخْلَا وَرَجَالَا هِرْكَو
رُبَقْلَا مِّنْ سُي وَبَارْتَلَا

Муҳтазарни ўнг ёнбоши ила қиблага юзлантириш суннатдир.
Чалқанча ётқизиш ихтиёр қилинган. Шаҳодат талқин қилинади.
Ўлганда жағи танғиб боғланади ва кўзлари юмдирилади. Унинг

тахтаси ва кафанига тоқ санокда хушбўй нарса тутатилади.

Кейин унинг кийимини ечиб, оғзини чайилмай, бурнига сув олинмай, тирноғи олинмай ва соч-соқоли таралмай, (танаси) ювилади. Бошига ва соқолига ҳанут ва сажда қиладиган жойларига кафур суртилади.

Эркак учун кафаннинг суннати изор, кўйлак ва лифофадир. Салла ҳам бўлса, яхши. Унинг кифоя кафани изор ва лифофадир.

Аёлга химор - рўмол ва икки кўкраги устидан боғланадиган латта зиёда қилинади. Кафаннинг ёйилиб кетиши хавфи бўлса, уни боғланади.

Ўликка жаноза намози ўқиш фарзи кифоядир. Жаноза намози такбир айтиб, сано ўқиш, яна такбир айтиб, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтиш, яна такбир айтиб, дуо ўқиш, сўнгра такбир айтиб, салом беришдан иборатдир.

Биринчи такбирдан бошқада қўлни кўтармайди. Имом маййитнинг кўкрак баробарида туради.

Имомликка энг ҳақли киши султондир. Сўнгра қози, кейин маҳалланинг имоми, сўнгра асабалардаги каби, валий. Изн бериш дурустдир. Агар жанозани улардан бошқа ўқиган бўлса, хоҳласа, валий намозни қайтаради. Ундан бошқалар ундан кейин жаноза намозини ўқимайди.

Намоз ўқилмай дафн қилинган кимсага титилгани гумон қилинмаса, намоз ўқилади. Уловга минган ҳолда жаноза намози ўқиш жоиз эмас. Масжид ичида (уни ўқиш) макруҳдир. Маййит масжид ташқарисига қўйилса, бу ҳақда машойихлар ихтилоф қилганлар.

Жанозани тўрт киши кўтариши суннатдир. Аввал тобутнинг ўнг тарафининг олдидан, кейин ортидан ўнг елканг ила кўтаришинг, сўнгра худди шундай қилиб чап тарафинг ила кўтаришинг керак.

Жанозани кўтарганда лўкиллатмасдан, тез юрадилар. Унинг ортидан юриш маҳбубдир. Тобутни ерга қўймасдан олдин ўтириш макруҳдир.

Қабрни лаҳад қилиб қазилади. Унинг ичига маййитни қибла томонидан киритилади. Уни қўювчи «Бисмиллаҳи ва алаа миллати Расулиллаҳи», дейди. Уни қиблага юзлантирилади.

Тугуни ечилади. Ғишт ва чўплар терилади. Аёлнинг қабри тўсиб турилади, эркакники эмас. Пишган ғишт ва қуруқ ёғоч (қўйиш) макруҳдир. Тупроқ суриб туширилади. Қабр ўрқачга ўхшатилади.

«Жаноза»нинг луғатдаги маъноси сатр – тўсишдир. Тобутга солинган ўлик «жаноза» дейилади.

Бир мусулмон шахс вафот этса, қолган мусулмонлардан унинг вафотини билганларга тўрт нарса кифоя тарзида фарз бўлади. Яъни, ўша нарсаларни улардан баъзилари адо қилса, кифоя қилади.

Агар бир кишигина билса, ўша бир кишининг ўзига фарз бўлади.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.